

Levnadsbeskrivning

Landskap:	Småland, Blekinge	Upptecknat av P G Pettersson, Box 10, Holmsjö
Härad:	S Möre, Medelsta	Berättat av densamme
Socken:	Gullabo, Sillhövda	Född 1863 i Troxhult, Gullabo sn

Här syns mitt barndomshem där jag upplevde mina första 5 år, som synes en utav den gamla stilens sparrastugor med ett rum för en stor familj samt ett mindre och farstu med jordgolv uti, bostäderna för de fattiga var nätta och inskränkta under våra förfäders tid. Man hade inte så stora pretentioner på bostäder under den gamla goda tiden, då man kunde få upp sig en sådan stuga för endast 100 dr. Det var arbetet som tarvade detta arvode, virket fick man gratis av bönderna då man på egen hand hämtade det från skogen, men denna stuga var ju kronans, men min mor fick besitta den såsom sin egen så länge hon fanns i livet, fast hennes livstid blev kort.

Jag är född i Småland uti Kalmar län och Gullabo systerförsamling med Torsås uti byn Troxhult den 25 december 1863, uti en mindre sparrastuga i kronans ägorätt, min far var soldat och hade sin tjänstgöring förlagd till Halltorp i närheten av Kalmar där man exercerade. Under sin tjänstgöring kom han bort från denna världen på ett mystiskt sätt som aldrig blev uppkälat, det lästes endast upp vid kyrkan att "soldaten Petter Magnus Blom har blifvit mördad under sin tjänstgöring i kronans tjänst på Halltorps exercisplats", det var allt. Man har talat om det för mig. Detta var ju ett skräckslag för min fattiga mor som nu satt uti kronans sparrastuga med 6 oförsörjda barn, bland dem var jag. Den minste var endast 6 månader, det är nu 68 ½ år sedan. Nu var det för min fattiga mor till att pröva sina arbetskrafter för att på egen hand och ett ärligt sätt försörja sina barn. Hon fick ta sin tillflykt hos bönderna för att hos dem tjäna sitt uppehälle för sig och de sina, och de äldre syskonen fick under tiden se till de yngre i hemmet, ty mor måste tjäna sin 12-skilling för varje dag, och det räckte inte till för de 6 hemmavarande barnen, men detta ordnade sig på bästa sätt utav goda människor, ty de äldre syskonen tog sina därtill avsedda påsar och gav sig ut till bondgårdarna för att tigga, och det lyckades bra för varje gång. Den lilla påsen var alltid full med brödkanter, potatis, köttben och även någon redig sovelbit vid åtskilliga tillfällen, samt den hjälp man fick av kommunen 9 dr i månaden och de 16 rdr från kronan en gång om året såsom gratial efter far.

Ja, tiden gick och man växte till sig, de äldsta syskonen fick sig platser i bondgårdarna och vid mitt 5:e år var vi endast 2 syskon hemma. Även jag hade redan då börjat gå i bygden med en påse som jag hade fått ärva efter någon av mina syskon, för att hos goda människor uppfälla vårt behov av födovaror, men så kom det hårda slaget på våren i mars 1869. Snön låg djup och mycket kallt, och mor överansträngde sig med att skaffa hem ved ifrån markerna, vilket man hade löfte till utav markägarna, men detta blev min mors sista arbete, hon fick lunginflammation och dog bort från

oss inom 3 dygn. Jag var då på 6:e året och den andre min hemmavarande bror 1 ½ år äldre, vi förstod oss inte på att skaffa någon vård till henne, och ingen människa kom till oss under tiden. På 4:e morgonen efter sjukdomsfallet var min mor död då jag vaknade vid hennes sida på morgonen, här blev ett gråtande hela dagen till dess att sömnen övermannade oss på aftonen, och vi sovde till följande morgon då någon infann sig i något ärende. Vi fortsatte gråta, ty mor var död, och nu skulle man ut i världen till oskyldiga människor, det förstod vi naturligtvis inte men så måste det ju bli. Vår mormor infann sig senare på dagen, och då hon fick höra hur det hade tillgått, fick min bror som var 2 år äldre än jag en hel del bannor för att han inte hade gått den 1 mil långa vägen och hämtat mormodern, så hade vår mor säkert levat, ty hon var ju den förståndiga samariten på platsen för alla sjukdomar på både människor och djur, varför då inte bota sin egen dotter om hon hade fått veta det. Nu var det för sent. Mig tog mormor hand om och brodern överlämnades till en bonde. En tid efteråt lystes det auktion på oss, vi skulle säljas till den som ropade in oss för minsta arvode per år. Min mormor talade vid en snäll bonde som skulle ropa in mig på så sätt att mormor skulle få ha mig halva tiden på året och bonden Andersson den övriga halvdelen för året, vilket bonden också gick med på. Vi ställdes upp på en soffa och ropades ut för minsta möjliga pris, det gällde för ett år åt gången. Vi såldes under klubba såsom en död eller levande sak, dock med den skillnaden att vi skulle säljas varje år tills vi blivit konfirmerade. Jag såldes för 20 kr per år för denna gången, av vilka pengar Andersson fick behålla hela arvodet, ändock att jag fick löfte om att tillbringa den mesta av min tid hos min mormor, där jag fick lära många nyttiga och värdefulla saker, som återkommer mig nu till stor nytta.

Det var sista gången på denna dag som vi såldes som jag såg denna min bror, han såldes en gång för varje år och fick nya fosterföräldrar tills han var konfirmerad, och vi kom alltid långt från varandra och därför kom vi inte i tillfälle att träffas mer i detta livet. Hans yrke blev sjömannens så fort han hade läst för prästen, och slutade sin bana som styrman på den ångare han hänstyrde, vilken gick till botten under en resa till England. Jag såldes aldrig mer än den gången, ty Andersson endast anmälde att han var belåten med mig och att jag skulle fortsätta hos honom för samma stående 20 kr per år, vilket godkändes av styrelseledamöterna i fattigvården. Att jag uppehöll mig hos mormor fick inte nämnas, för si en fattig arbetare var inte vederhäftig till att uppfostra "förfallna" barn, det måste vara en bonde därtill. Jag fick alltså fortsätta på detta sätt hos Andersson och min mormor tills jag var konfirmerad och var mer än belåten härmed och fick lära mig ofantligt mycket på båda ställena, hos Andersson om lantbruket och kreatursskötsel samt diverse arbeten som förekommer på en lantgård. Hos mormor fick jag i första hand lära mig läsa och i andra hand lära mig namnen på alla sorters växter som naturen frambragte under sommartiden, och till vilka ändamål och sjukdomar de var nyttiga för människor och djur, samt hur man skulle behandla dessa växter för att frambringa passande, goda och nyttiga mediciner utav dem, och till de sjukdomar som var och en medicin skulle användas, Kajsa Valborg i Garpemåla var nämligen den stora omgivningens kunnigaste samarit och åtnjöt det största förtroende bland sina medmänniskor.

Kanske vi bör tala få ord om min skoltid såsom barn, ja det hela var endast 3 st 6-veckorsterminer, alltså 18 veckor ihop, därefter följde konfirmering som räckte 2 månader med 2 dagar i veckan, och därefter var man färdig att på egen hand försörja sig. Jag tog tjänst hos bönder som jag talat om i föregående inlägg, ja detta förekom dels i min hembygd uti Småland och dels i Bleking, vilket jag inte gillade mycket men var dock lärorikt för framtiden. Så hamnade jag ändå till sist uti Bleking där jag beslöt att ta mig en lantbrukskurs och i samma veva en trädgårdskurs på fattigdomens väg, dvs arbeta sig fram för skolan endast för underhållet och det var ju en god och

tacksam sak för mig. Ja, det gick snart över, jag gifte mig med den kvinna som ännu lever och trivs och vi mår nu bra på gamla dagar som vi alltid har gjort för, tack vare goda arbetsgivare som jag aldrig varit uti konflikt med, vilket inte kan förekomma då man gör sin flit mot sin principal och sköter sina åligganden med trohet och ärlighet, och därför har det ofta tillfallit mig goda drickspengar vid åtskilliga tillfällen från goda och givmilda arbetsgivare, ja det hela beror på de underlydandes eget uppförande mot sina arbetsgivare. Ja, då jag hade gift mig fick jag min första plats som rättare hos prosten Telander i Karlskrona på hans lilla vackra lantgård Skogstorp här inom Sillhövda församling, där jag skötte det under 3 år. Så tyckte jag att jag ville ha mig en bättre avlönad plats varför jag sökte rättareplatsen hos doktorinnan Rydberg på Vedebylund och erhöll även platsen. Hon var änka efter doktor A Rydberg. Jag skötte hennes gård även där under 3 år. Under tiden gjorde jag mig omtyckt av doktorinnan men inte av arbetspersonalen som önskade mig i botten på Lyckebyån för den stränghet jag begagnade mig utav under arbetstiden. Så sökte jag mig till Augerums herrgård där jag fick en bättre avlönad plats, men mera arbete föll här på min lott, ty där var en personal som uppgick till över 30-talet och därtill mycket svårhanterliga, som alltid varit fallet för sådana personer som inte vill sköta sina platser ordentligt. På denna plats blev jag trött på att inneha rättarebefattningen, och jag slutade efter 4 års tjänstgöring mot inspektorens vilja. Så avancerade jag till stallmästare hos den på sin tid väl kände och för sin godhet och rättvisa sätt värdige Karlskrona stads borgmästare Nerman som utom sin stadsgård också var ägare till den vackra gården Spandelstorp i närheten av Lyckeby.

På detta lantställe uppehöll sig borgmästare Nerman under sommartiderna. Denna plats innehade jag till hans död, då jag åter flyttade till Sillhövda församling och skaffade mig en lägenhet vilken jag ännu innehar. Under dessa senare år har jag inhämtat otaligt stora lärdomar av gamla människor som jag varit i beröring med genom mina många resor som jag gjort kors och tvärs genom både Småland och Bleking. Jag har nämligen varit ombud för flera stycken virkesbolag uti olika branscher för mottagning av virke och trävaror utav de mest skilda slag, och på grund härav var min verksamhet förlagd till att resa och ta emot virke vid stationerna på vidsträckta platser längs efter järnvägarna inom både Småland och Bleking. På detta sätt har jag kommit uti tillfälle att få studera de urminnes gamla tiderna genom gamla män och kvinnor som vetat om våra förfäders livsöden samt deras seder och bruk under flydda tider, ja det är vad som legat uti mitt intresse, vilket är mitt största nöje än idag, att genom gamla sagesmän få studera de gamla förfädernas upplevelser genom tro, sägner och föreställningar om allt som förekommit under flydda tider. Min anteckningsbok har inte alltför länge sedan legat kvar uti fickan då det förekommit några berättelser av skilda slag från våra förfäders tidevarv. Det har varit och är fortfarande mitt största nöje att få reda på den långt i fjärran svunna tiden, då troll och spöken var uti det närmaste herrar över människorna här uppe uti skogsbygderna, ja det var under den tiden då ingen upplysning fanns bland människorna, då man trodde på sådant, ja det hade skolat vara mitt största nöje att ha fått leva och varit med på den där tiden, men man får nöja sig med vad våra gamla sagesmän berättar om våra förfäders upplevelser, det blir ändå en påminnelse.

Min syssla såsom virkesmottagare skötte jag till 1925, då jag drog mig tillbaka från detta ansvarsfulla uppdrag, för ty att hantera andras kassa är en tungt vägande börda om man skall handla samvetsgrant och ha rent mjöl i påsen, så att det inte kommer svåra efterräkningar, vilket inte har drabbat mig under min långa verksamhetstid. Det ger tydligen tillkänna de många bolag som jag har varit ombud för under dessa år, vid sidan av den välkända firman "Träexporten" under Ekedahls tid, som efter hans död blev omdöpt till "Handels AB Trä". Vid Ekedahlska firman och det nybildade träbolaget innehade jag anställning under ett 20-tal år såsom sådan, och innehade den tills jag drog

mig tillbaka för ålderns skull, det passade mig inte att resa omkring längre. Ja borta är bra, men hemma är bäst, då man inte har falska räkenskaper på rest!

Ja, jag har här tagit därvar ett hopp utav min levnadsbana som jag här i några korta drag har dunkelt klarlagt, men tiden tillåter mig inte att uti sin helhet belysa hela min levnadshistoria, det skulle ta en tid om ett par månader och skulle omfatta flera hundra blad, ty min livstid är händelserik och fylld med både stora och små händelser med både sorg och glädje, både medgång och motgång, och kan verkligen ha sitt värde i pressen, för att upplysa allmänheten om hur en fattig arbetare skall gå sina skar så att man slipper att lida nöd och ligga stat och kommun till last, vilket lätt kan undvikas även på ens ålderdom, då man blir oförmögen till att utöva varjehanda arbeten, det heter efter våra avlidna förfäders ordspråk: Arbeta troget och flitigt medan du är, spara en slant tills du blir gammal och tär, så blir ålderdomen inte svår att bära, då får du säkert din föda, till dess man skall dig till graven bära till de döda, då man inte mer behöver tära.

Skulle tryckeriet önska hela min levnadshistoria i detalj upptecknad från mitt 5:e år och till den tid som jag nu lever uti, med alla de händelser jag genomlevat som är både många, märkliga och lärorika uti både världsligt och andligt omfång, samt alla de underliga förhållanden med arbetsmetoder och folksinnen som förekommit under min livstid, som även jag kan räkna mig delaktig uti, så skriv till mig därom pr omgående och bestäm hur ni vill ha det, jag tror säkert att det blir intressant och lärorikt för era tidningsläsare, vad som anbelangar med honoraret får min chef amanuensen Albert Nilsson bestämma över, i så fall att han vill ta del av detsamma. Tecknar med utmärkt högaktning vördsamt

P G Pettersson, Box 10, Holmsjö, den 24 nov 1932

Den utlovade julberättelsen kommer er tillhanda till jul